

Nokia

Tottijärvi Pajulahti

Vesihuolto-putkiston kaivannon koneellisen kaivamisen valvonta 2011



Tapani Rostedt



Kustantaja: Tottijärven vesiosuuskunta/Pajulahti

Sisältö:

Perustiedot	2
Kartat	3
Maastokartta.....	3
Rakenteet.....	3
Ilmakuva.....	4
Valvonta	5

Kansikuva: kaivantoa kylätontin halki kulkevan tien laidalla

Perustiedot

Alue: Tottijärvi Pajulahti (mjrek 1000018641) hist. kylätontin alueella kaivettava viemäri-vesijohtoputken kaivanto.

Tarkoitus: Tarkastaa onko kaivannon kohdalla muinaisjännöstä, dokumentoida esiin tulevat ilmiöt tarvittaessa keskeyttää työt tarkempia tutkimuksia varten

Työaika: Kenttätyöaika: 14.10.2011.

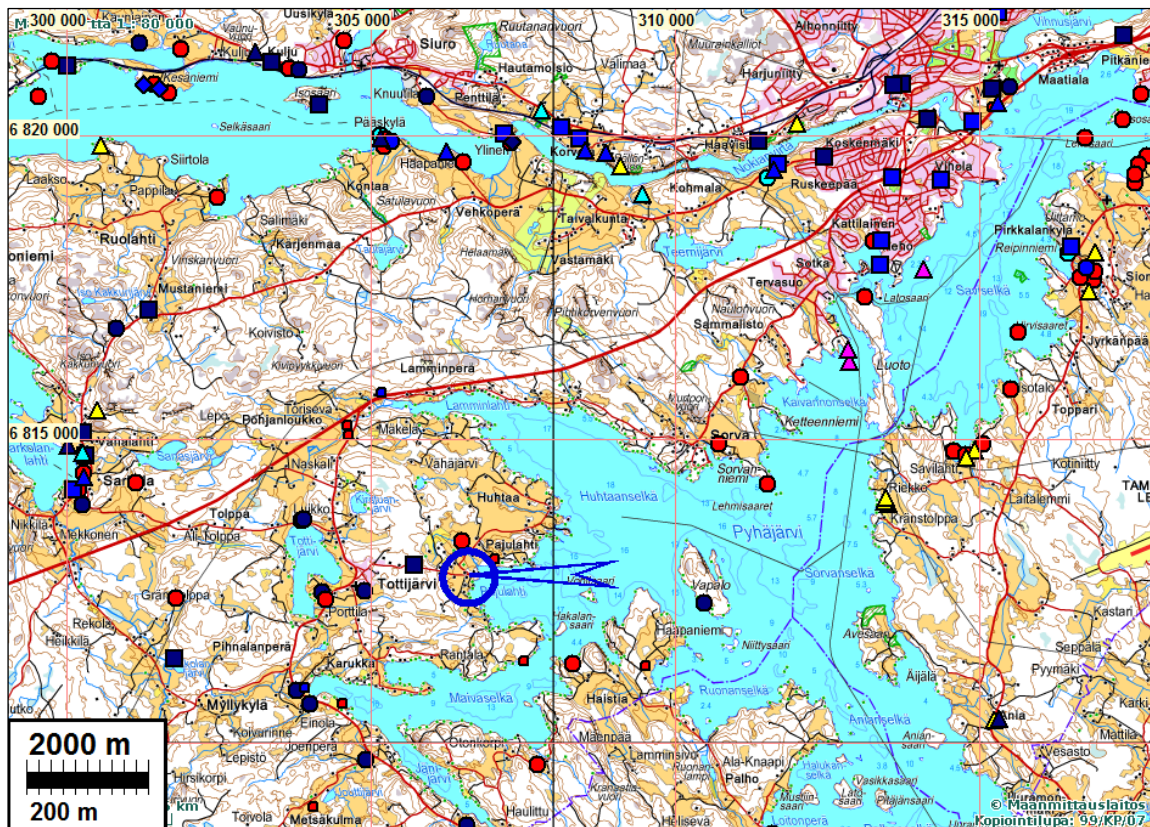
Kustantaja: Tottijärven vesiosuuskunta/Pajulahti

Aiemmat tutk: Luoto Kalle, Pirkanmaan maakuntamuseo, inventointi 2010.

Tekijät: Mikrolitti Oy, Tapani Rostedt. Raportin viimeistely T. Jussila.

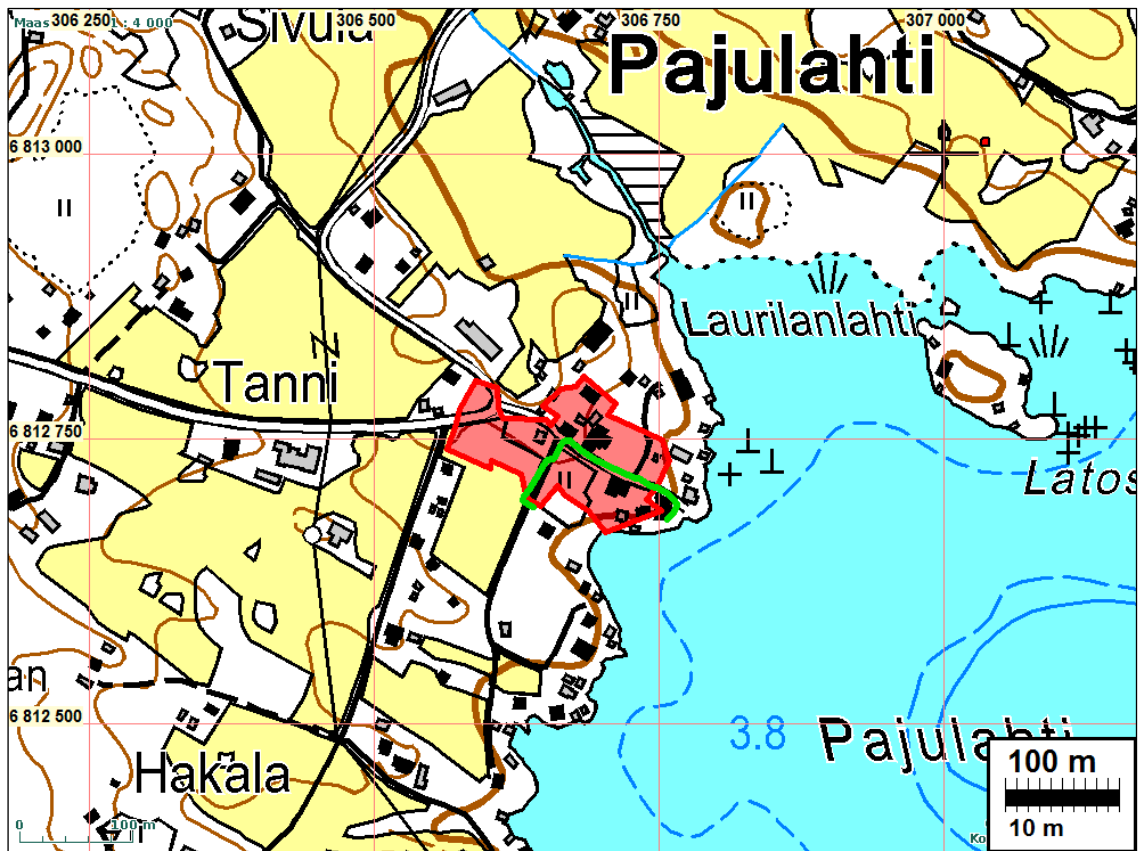
Tulokset: Viemärikaivannon kohdalla ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjännöksestä. Kaivanto sijoittui pääosin tien alle ja reunoille. Kaivannossa havaittiin rakenteiden jäänteitä ja mahd. kulttuurikerrosta, mutta ei niitä ajoittavia löytöjä. Rakenteet olivat vähäisiä ja rikkonaisia.

Tutkimuspaikka sinisen ympyrän sisällä, lähiseudun muinaisjännökset eri symbolein



Kartat

Maastokartta



Kylätontti punaisella (K. Luodon raportin mukaan) ja valvottu linja vihreällä.

Rakenteet



Ilmakuva

Kylätontti punaisella (K. Luodon raportin mukaan) ja valvottu linja vihreällä.

Valvonta

Nokian Pajulahden kylään (ent. Tottijärven kunnassa) aiotaan vetää vesihuoltolinja, joka kaivetaan n. 2 m syvyyteen n. 1 m leveään kaivantoon. Hankkeen johdosta Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti alueella muinaisjäännösinventoinnin v. 2011 (Kalle Luoto: Nokian Pajulahden historiallisen ajan kyläpaikan arkeologinen inventointi v. 2010). Inventoinnissa todettiin Pajulahden vanha kylätontti muinaisjäännökseksi (mjrek. 1000018641). Vesihuoltolinja tulee kulkemaan kyseisen kylätontin läpi ja alueella. Pirkanmaan maakuntamuseo antoi sitten lausunnon (29.10.2010, diar. 406/2010) jossa todettiin, että vesihuoltolinjan kaivaminen tulee tehdä arkeologin valvonnassa (alkup. lausunnossa edellytettiin myös koekaivauksia, mutta siitä luovuttiin ja myöhemmässä viestinvaihdossa kesällä 2011 todettiin valvonnan tässä tapauksessa riittävän). Tottijärven pajulahden vesiosuuskunta tilasi valvontatyön Mikroliitti Oy:ltä. Mikroliitti Oy sai Museovirastolta tutkimusluvan valvontatyöhön 3.10. 2011 (dnro 051/302/2011). Vesihuoltoputkiston kaivaminen ja sen valvonta suoritettiin 14.10.2011. Kaivuutyö valvottiin koko kylätontilla kulkevalta osuudeltaan. Valvonnan suoritti Tapani Rostedt.

Vesi- ja viemäriputkien kaivanto kaivettiin kaivinkoneella noin 2 metrin syvyyteen, lähes koko matkaltaan nykyisen edelle, 1700-l lopun isojakokartassa kuvatun kylätien välittömään läheisyyteen ja kupeeseen. Kylätie kulkee luoteesta kaakkoon. Kylätontin keskeltä (taloja molemmin puolin) rantaan. Vesihuoltolinja kaivettiin em. tien alle. Kylätontin luoteisosassa linja kääntyy lounaaseen ja kulkee vanhan tielinjan luoteiskupeessa, pellossa luoteeseen.

Merkittäviä tai suurempia rakenteita ei kaivannon kohdalla havaittu, pienempiä rakenteita dokumentoitiin viemärikaivannon koillisseinäältä 7 kohdassa vanhan kylätontin alueella, niistä yksi dokumentoitiin tarkemmin. Raportin koordinaatit ovat ETRS-TM35FIN ja ne on mitattu n. ± 30 cm tarkkuudella dgps-laitteella.

Rakenne 1

Harmaata sekoittunutta hiekkaa jossa seassa kiviä runsaan 5 metrin alalla, paksuus 5-30 cm. Viemäriinjan itä/koillispuolella on vanhan lohkotuista harmaakivistä tehdyn kellarin jäännökset. Viemäriinjan ohittaa kellarijäännökset muutaman metrin etäisyydeltä. Sekoittunut hiekka rakenteessa 1 on mitä ilmeisimmin jääne kellarin rakentamisen yhteydessä syntyneestä kellarikuopasta. Rakenteen päiden koordinaatit: N 6812703.9 E 306753.1 - N 6812701.7 E 306757.6.



Luoteeseen.

Rakenne 2

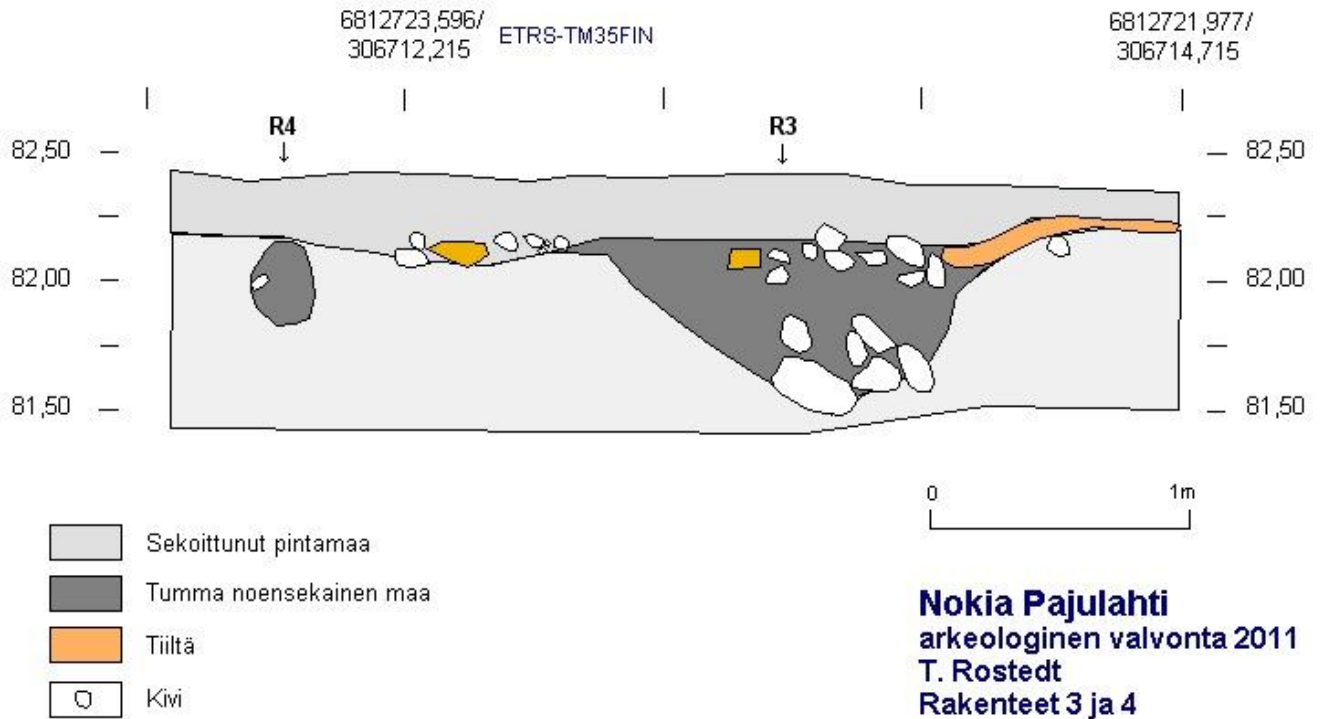
Runsaan kymmenen metrin matkalla edellisestä rakenteesta noin 5 metriä luoteeseen havaittiin viemärikaivannon koillisseinämässä 5-30 cm paksu tummempi maakerros sekoittuneen pinta-
maan alapuolella. Ilmeisesti kyseessä on vanhan kylätien oja, joka myöhemmin on täytetty.
Mitään ajoittavia esinelöytöjä ei havaittu. Rakenteen päät: N 6812709.6 E 306741.9 – N
6812716.1 E 306727.0



Rakenne 3

Runsaan 3 metrin matkalla viemärikaivannon koillisseinämässä havaittiin sekoittuneen pinta-
maan alapuolella 5-10 cm paksu epäyhtenäinen tiilikerros. Siihen tuntuisi liittyvän rakenteen
keskivaiheilla oleva runsaan metrin pituinen noen ja kivien sekainen tumma maakerros, joka on
paksuudeltaan 5-50 cm. Se on paksuimmillaan rakenteen keskivaiheilla. Todennäköisesti kyse
on vanhasta saunan tai riihen jäännöksestä, joka pääosin jää viemärikaivannon koillispuolelle.
Mitään ajoittavia esinelöytöjä ei havaittu. Rakenteen päät: N 6812721.0 E 306714.7 – N
6812723.6 E 306712.2





Rakenne 4

Välittömästi rakenteen 3 luoteispuolella havaittiin viemärikaivannon koillisseinässä tumma noensekainen maaläikkä sekoittuneen pintamaan alapuolella. Se on halkaisijaltaan 25-30 cm ja saattaa liittyä rakenteeseen 3. Ajoittavia esinelöytöjä ei havaittu. N 6812723.0 E 306711.6.

Rakenne 5

Runsaan kahden metrin matkalla viemärikaivannon koillisseinämässä havaittiin palamattoman lahonneen puurakenteen jäännöksiä. Niiden seasta löytyi teollista kirkasta pullolasia, joten kyse ei liene kovin vanhasta rakenteesta. N 6812724.4 E 306710.7 – N 6812725.2 E 306708.3.



Rakenne 6

Viemärikaivannon koillisseinämässä havaittiin runsaan metrin alalla tummaa sekoittunutta maata sekoittuneen pintamullan alapuolella. Noen ja kivien sekaisen maakerroksen paksuus on 5-10 cm. Ajoittavia esinelöytöjä ei havaittu. N 6812728.6 E 306700.5 – N 6812728.9 E 306699.3



Rakenne 7

Viemärikaivannon koillisseinämässä havaittiin runsaan 20 metrin alalla pieniä määriä tummaa sekoittunutta maata jossa on osittain nokea ja hiilenpalasia 5-10cm:n paksuudelta. Ilmeisesti rakenne liittyy viemärikaivannon ja tien lounaispuolella sijaitsevaan kylätontin paremmin säilyneeseen osaan. Ajoittavia esinelöytöjä ei havaittu. Rakenteen päät kaivannossa N 6812729.7 E 306698.0 - N 6812739.0 E 306683.6.



Vanha tiepohja

Vanha kylätontin halki kulkeva kylän entinen ja nykyinen ”päätie” alitettiin kylätontin länsi/luoteispuolella. Tien pohjustuskankaan päälle on lisätty tiesoraa noin 20 cm:n paksuudelta. Pohjustuskankaan alapuolelle on tasattu täytehiekkaa tiepohjan tasoittamiseksi. Tieprofiilista näkyy tummempina raitoina, että vanhaa tietä on tätä ennen yritetty tasata ja lanata useaan kertaan.



28.2.2012

Timo Jussila
Tapani Rostedt